

OFFENTLIGE FINANSER 13. september 2023

Statskassen kan i stor udstrækning modstå fald i arbejdstid

DEBATINDLÆG

Skrevet af

Sofie Holme Andersen
Cheføkonom

Faldende arbejdstid kan have stor betydning for de offentlige finanser. Men der skal meget til, før det bliver til et stort problem, og foreløbig tyder det på, at tendensen er drevet af faktorer, der ikke påvirker de offentlige finanser.

Kontakt

Cheføkonom

Sofie Holme Andersen

📞 61 27 58 24

✉️ sha@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Kan vi bevare vores velfærdssamfund, hvis arbejdsstyrken vil arbejde mindre? Ifølge overvismanden på [forsiden af JP](#) i sidste uge har velfærdsstaten kurs mod afgrunden, hvis danskerne vil arbejde mindre. [Nina Smith](#) har været ude med et lignende budskab.

Jeg forstår ikke, at de er så pessimistiske. Der er både økonomisk råderum, tid at løbe på og tekniske finurligheder, der alle peger i retning af, at de offentlige finanser kan modstå presset.

” *Selvfølgelig skal vi være opmærksomme på arbejdstiden. Hvis alle reducerede deres arbejdstid markant i morgen, ville vi stå med et kæmpe finansieringsproblem – foruden en endnu større mangel på arbejdskraft i velfærdsfagene. Det er der bare ikke noget, der tyder på, og hvis det skulle ske, har vi tid til at tilpasse os til det.*

Cheføkonom Sofie Holme Andersen

Arbejdstiden betyder noget for de offentlige finanser. Når man regner frem i tid, ligger der en antagelse om, at man aflønnes per time. Jo flere timer, man arbejder, des mere får man udbetalt, og jo mere skal man betale skat af, hvilket styrker de offentlige finanser.

I de nuværende beregninger fra [Finansministeriet](#) og [Det Økonomiske Råd](#) antages den gennemsnitlige arbejdstid at være omtrent konstant i fremtiden. De finder, at de offentlige finanser er overholdbare, og at velfærden dermed både kan følge med befolkningsudviklingen og velstanden langt ud i fremtiden – og så har vi i øvrigt penge til overs.

Selv hvis man antager, at [arbejdstiden falder i perioden 2030-45](#), er de offentlige finanser stadig overholdbare – dog med færre penge til overs.

Dertil kommer, at den lavere arbejdstid, der kan ses i nationalregnskabet, og som bruges i eksempler på, hvor galt det kan gå, ikke nødvendigvis påvirker de offentlige finanser. Der er mindst to måder, hvorpå de offentlige finanser kan være upåvirkede eller endda positivt påvirkede af, at arbejdstiden per beskæftigede falder.

” *Det skal altså gå stærkere med lavere arbejdstid, end det har gjort hidtil, hvis vi skal komme i problemer i den nærmeste fremtid*

Cheføkonom Sofie Holme Andersen

Den første måde er via fleksjobbere. Personer med tilkendt fleksjob arbejder naturligvis væsentligt færre timer end fuldtid. I det omfang, at vi formår at få flere personer fra kontanthjælp og førtidspension i fleksjob, vil det få den gennemsnitlige arbejdstid til at falde, fordi de jo kommer fra en arbejdstid på nul eller få timer. Gennemsnittet trækkes ned. Men det samlede antal timer, som arbejdes og betales skat af, vil være større med fleksjobbere end uden fleksjobbere. Derfor kan en stigning i antallet af fleksjobbere godt forbedre de offentlige finanser, trods et fald i den gennemsnitlige arbejdstid.

Dertil kommer, at [en analyse fra Rockwool Fonden](#) har vist, at en del af faldet i arbejdstiden kan vise sig at komme fra et fald i antallet af ubetalte arbejdstimer, for eksempel interesseløstimer. Det betyder ikke noget for indkomstskatten og dermed de offentlige finanser, hvis vi fremover kun arbejder det antal timer, vi rent faktisk får betaling for.

Selvfølge skal vi være opmærksomme på arbejdstiden. Hvis alle reducerede deres arbejdstid markant i morgen, ville vi stå med et kæmpe finansieringsproblem – foruden en endnu større mangel på arbejdskraft i velfærdsfagene. Det er der bare ikke noget, der tyder på, og hvis det skulle ske, har vi tid til at tilpasse os til det.